

GP Žilinka ako právny expert tvrdí, že okupačná dohoda z roku 1968 bola výhodnejšia ako súčasná okupačná zmluva s USA

- CZ24 News | 9. února 2022

SLOVENSKO: Som presvedčený, že takúto dohodu, ako Vám bola predložená, by Slovenská republika nemala uzavrieť so žiadnym štátom, uviedol vo svojom prejave generálny prokurátor SR Maroš Žilinka.

PLÁNOVANÉ VYSTÚPENIE GENERÁLNEHO PROKURÁTORA SR V PLÉNE NÁRODNEJ RADY SR K NÁVRHU NA VYSLOVENIE SÚHLASU NÁRODNEJ RADY SR S DOHODOU O SPOLUPRÁCI V OBLASTI OBRANY MEDZI VLÁDOU SR A VLÁDOU USA

Poslanci neumožnili Marošovi Žilinkovi vystúpiť v pléne k dohode s USA, jeho prejav však prečítal podpredseda Smeru Juraj Blanár. Podľa ministra obrany Naďa Žilinka odštartoval prezidentskú kampaň.

Generálny prokurátor Maroš Žilinka chcel vystúpiť so svojim prejavom v pléne Národnej rady a poslancom vysvetliť, prečo odmieta dohodu s USA ako celok. O udelenie slova požiadal v liste predsedu Národnej rady a hnutia Sme rodina Borisa Kollára. Hoci sa už nachádzal v sále, poslanci jeho žiadosť neschválili a tak ho sám v pléne nepredniesol.

Prejav generálneho prokurátora však nakoniec prečítal podpredseda parlamentu aj opozičnej strany Smer Juraj Blanár. Žilinka text svojho rozsiahleho prejavu tiež zverejnil na [webe Generálnej prokuratúry](#).

Podľa vlasných slov chcel v Národnej rade vystúpiť preto, lebo jeho výhrady a pripomienky v medzirezortnom pripomienkovom konaní, ktorých bolo 35 zásadných, neboli ministerstvom obrany nielen akceptované, ale ani vecne prerokované a nedošlo tak k odstráneniu rozporov.

Dodal, že ho k tomuto kroku priviedol aj postoj prezidentky Zuzany Čaputovej, ktorá sa rozhodla neobrátiť na Ústavný súd s otázkou, či je dojednaná medzinárodná zmluva v súlade s Ústavou Slovenskej republiky. Po schválení už dohodu totiž nebude možné preskúmať Ústavným súdom.

Zo Žilinkovho prejavu je zrejmé, že sa ho dotkli aj vyjadrenia ministra obrany Jaroslava Naďa či ministra zahraničia Ivana Korčoka. Označil ich za snahu o politizáciu prokuratúry a dehonestáciu generálneho prokurátora.

Voči vyjadreniam sa ohradil. Prokuratúra má na základe zlúčenia s vojenskou prokuratúrou podľa neho dostatok poznatkov a skúseností, aby mohla kvalifikovane aj z právneho hľadiska posúdiť medzinárodné zmluvy vojenskej povahy.

Prezidentkina interpretačná doložka je irelevantná

Generálny prokurátor začína prejav paralelou so sovietskou okupáciou. Hovorí, že právna úprava zmluvy o pobyte vojsk Varšavskej zmluvy na území Československa z roku 1968 bola „nepochybne výhodnejšia“ ako súčasná obranná dohoda s USA.

„A to je paradox, nad ktorým sa treba vážne zamyslieť. Žiadna okupačná zmluva nemôže byť pre štát výhodnejšia ako zmluva, ktorá má vo svojom názve a v preambule uvedené, že ide o obrannú zmluvu,“ píše.

Táto zmluva bola podľa neho výhodnejšia než tá súčasná napríklad v trestaní sovietskych vojakov, ktorí v prípade páchania zločinov podliehali československému právnemu systému a orgánom, ale tiež preto, že zaväzovala sovietske vojská nemiešať sa do vnútorných vecí Československej socialistickej republiky.

Za výhodnejšiu oproti obrannej dohode so Spojenými štátmi označil aj zmluvu Slovenska s NATO z roku 2004.

Na margo interpretačnej doložky prezidentky Zuzany Čaputovej sa generálny prokurátor vyjadril, že jej nedodržanie alebo porušenie nespôsobí neplatnosť dohody a nebude ani dôvodom na jej výpoveď počas počiatočného 10-ročného obdobia jej platnosti.

„Spojené štáty americké ako zmluvná strana tejto dohody nie sú povinné rešpektovať jednostranné vyhlásenie Slovenskej republiky a jej predstaviteľov, vôbec sa ním nemusia zaoberať, ak ich k tomu nezaväzuje text samotnej dohody,“ dodal a pýta sa, prečo obsah týchto interpretačných vyhlásení nie je zakotvený priamo v dohode.

Na základe toho označil doložku za irelevantnú a právne nezáväznú.

Strata úplnej kontroly nad časťou území

Jednou z najväčších Žilikových výhrad je tá, že Slovensko počas celej doby platnosti obrannej dohody podľa neho stratí úplnú kontrolu nad časťou svojho územia, nielen nad vojenskými letiskami v Kuchyňi a na Sliaci.

Dohoda podľa generálneho prokurátora „umožní aj vstup a využívanie pozemkov a zariadení v súkromnom vlastníctve, ako aj vo vlastníctve štátu, samosprávnych krajov a obcí ozbrojenými silami USA a ich dodávateľmi, a to dokonca nad rámec dohodnutých zariadení a priestorov, na časovo neobmedzené obdobie a bez náhrady.“

Inzercia

Spojené štáty na základe Žilinkovej interpretácie tiež nebudú platiť žiadne nájomné, nebudú uhrádzať žiadne náklady a zrejme ani úhradu nákladov za spôsobenú škodu. Podľa neho tak nemožno vylúčiť, že USA nebudú možno vôbec uhrádzať ani náklady na výstavbu a rozvoj, údržbu či prevádzku dohodnutých zariadení a priestorov, ktoré budú poskytnuté výlučne na použitie ich ozbrojenými silami.

V súvislosti s danými vojenskými letiskami sa hovorí o možnosti preinvestovať na nich až 100 miliónov eur. Tento sľubovaný benefit označil Žilinka za neprimeraný dojednaným zmluvným

podmienkam. Navyše, ide podľa jeho slov iba o zlomok v porovnaní s finančnými prostriedkami, ktoré v spojitosti s dohodou vynaloží slovenská strana.

Argumentuje aj plotom okolo americkej ambasády

Generálny prokurátor tvrdí, že záväzok USA, že sa budú podieľať proporcionálne na úhrade nákladov na výstavbu a rozvoj dohodnutých zariadení určených na spoločné používanie, je vágny a hrozí, že povinnosť uhrádzať celkové náklady zostane len na pleciach Slovenska.

Hovorí to aj v súvislosti s priestormi americkej ambasády na Hviezdoslavovom námestí v Bratislave.

Slovensko má podľa neho „dlhoročné negatívne skúsenosti týkajúce sa užívania pozemku Velvyslanectvom USA v Bratislave a s jeho oplotením,“ ktoré je naozaj dlhodobo kritizované, no americká strana ho stále nechce odstrániť.

„Dodnes tento problém nie je riadne vyriešený napriek opakovanému ústretovému prístupu zo strany Slovenskej republiky. Prečo teda by sme mali dôverovať, že Spojené štáty americké budú riadne hradiť podstatne vyššie náklady podľa tejto dohody, keď už v samotnom texte dohody je zakomponované, že sa možno „dohodnúť“ aj inak.“

Slovensko bude podľa Žilinku zaviazané tiež zaplatiť za zhodnotenie nehnuteľností postavených a užívaných americkou stranou, tá však nebude povinná nahradiť škodu za poškodenie alebo opotrebovanie nehnuteľností vo vlastníctve Slovenskej republiky.

Takúto dohodu by Slovensko nemalo uzavrieť so žiadnym štátom

Maroš Žilinka obrannej dohode so Spojenými štátmi okrem mnohého iného vyčíta aj to, že Slovensko podľa neho touto zmluvou prenecháva svoje územie cudziemu štátu na vojenské účely, a to mimo rámca kolektívnej obrany prostredníctvom NATO.

Tiež, že slovenská strana nebude môcť vôbec ovplyvniť či skontrolovať, aké vojenské zariadenia či množstvo zbraní budú dovezené na Slovensko. Dohodou sa údajne vzdáva zvrchovaných práv na svojom území, vzdá sa svojej trestnej jurisdikcie, či tiež nebude mať riadnu kontrolu nad tým, kto vstupuje a kto sa nachádza na území Slovenska.

Maroš Žilinka v prejave neodporúča poslancom podporiť prijatie obrannej dohody s USA, pretože ju pokladá za nevýhodnú pre Slovensko a presahujúcu záväzky štátov NATO.

„Som presvedčený, že takúto dohodu, ako Vám bola predložená, by Slovenská republika nemala uzavrieť so žiadnym štátom,“ uviedol generálny prokurátor a v závere dodal „príslovie“, ktorým sa riadi pri svojom rozhodovaní: „Vlastný názor a vôľa človeka sú vlastne jeho česť.“

O dohode o spolupráci v oblasti obrany medzi vládou SR a vládou Spojených štátov amerických (DCA) by sa malo hlasovať v stredu.

Celý text Žilinkovho plánovaného prejavu [TU](#).

Zdroje: postoj.sk / genpro.gov.sk